Redactiunea, Administratiunea
Tipografia:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colonă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administratiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 83. Braşovŭ, Joi, 14 (26) Aprilie 1888.

Braşovŭ, 13 Aprilie st. v. 1888.

In numĕrulŭ de erĭ alŭ fóiei nóstre amŭ publicatŭ decisiunea ce a adus'o înalta Curiă regéscă ungurésca din Peşta, în procesulŭ de pressă alŭ „Gazetei Transilvaniei," asupra cererilorŭ de nulitate făcute de către procurorulŭ reg. din Cluşiu şi de către acusatulŭ Stefan Bobancu.

Curia reg. a respinsŭ ambele cererĭ şi motivele, pe carĭ şĭ-a întemeiatŭ acéstă decisiune, adusă în şedinţa publică dela 2 Aprilie 1888, sunt înşirate în actul, ce l'amŭ comunicatŭ erĭ.

Cetitorulŭ atentŭ va fi observatŭ contradicerea esenţială principiară, în care se află cu deosebire douĕ puncte din motivele înşirate în decisiunea Curiei regescĭ.

Procurorulŭ reg. din Cluşiu a fostŭ susţinutŭ în recursulŭ sĕu, că nu s'au păstratŭ formele cerute, fiindcă preşedintele tribunalului, fără de a consulta mai nainte şi părerea procurorului, a datŭ ascultare cererei unuia dintre acusaţĭ, întrebândŭ pe juraţĭ, décă înţelegŭ limba română şi câţĭ dintr'înşii o înţelegŭ.

La obiecţiunea acésta a procurorului observă Curia reg., că *„preşedintele a fostŭ obligatŭ a se convinge décă juraţii, chiemaţĭ pentru a judeca, pricepŭ pertractarea în tóte părţile ei."*

Prin constatarea acestui obligămêntŭ Curia recunósce, că a fostŭ de lipsă ca juraţii sĕ pricépă pertractarea în tóte fasele ei, recunósce totodată, că décă şi în câtŭ pertractarea avea sĕ decurgă în limba română, era de lipsă ca ei sĕ scie şi românesce.

Décă preşedintele tribunalului a fost datorŭ a se convinge despre aceea, că óre juraţii pricepŭ orĭ nu pe acusaţĭ, atuncĭ urméză de aicĭ cu necesitate că, pentru ca sĕ pótă pronunţa în consciinţă verdictulŭ lorŭ, se cerea dela juraţĭ ca sĕ înţelégă limba acusaţilorŭ.

Odată admisŭ acestŭ principiu neînlăturabilŭ, nu înţelegemŭ cum aceeaşĭ Curiă vine şi susţine mai în urmă, că pentru cualificarea de juratŭ nu se cerea cunoscinţa limbei române?

Curia dice, că amĕsuratŭ §-ului 7 alŭ ordinaţiunei ministeriului de justiţiă dela 14 Maiu 1871, necerêndu-se pentru cualificarea de juratŭ cunoscinţa limbei române, ei avêndŭ locŭ *în astfelŭ de casurĭ* tălmăcirea translatorului, gravamenulŭ acusatului Stefanŭ Bobancu, că între juraţĭ s'au aflatŭ şi de aceia, carĭ nu sciu românesce, e lipsitŭ de orĭ-ce basă.

Décă dér nu s'a cerutŭ cunoscinţa limbei române, atuncĭ de ce a fost „obligatŭ" preşedintele a cerceta, că óre juraţii o înţelegŭ orĭ nu?

§-lŭ 7 alŭ memoratei ordonanţe vorbesce numai de aceia, carĭ nu potŭ fi juraţĭ, între carĭ suntŭ: preoţii, soldaţii în activitate orĭ pensionaţĭ, judecătorii, procurorii, mai departe servitorii, dilerii şi în genere aceia, carĭ nu sciu scrie şi cetì, surdii, orbii şi muţii, şi în fine cei ce se află în cercetare criminală.

De cualificaţiunea juraţilorŭ de „a pricepe pertractarea în tóte părţile," nu vorbesce acestŭ §-ŭ, căcĭ acésta se înţelege de sine şi ea resultă şi din alte legĭ şi împrejurărĭ faptice şi de dreptŭ.

Dér Curia ne spune, că în casurĭ de aceste, când adecă juraţii nu înţelegŭ limba acusaţilorŭ, are locŭ tălmăcirea translatorului. De aicĭ trebue sĕ conchidemŭ *a contrario*, că décă juraţii sciau din întêmplare toţĭ românesce pertractarea avea sĕ se facă în limba română fără translatorŭ.

Acésta ar fi corĕspunsŭ şi legii de naţionalitate în vigóre. Dér cum se unesce cu motivulŭ din urmă alŭ Curiei faptulŭ, că translatorulŭ a funcţionatŭ în procesulŭ nostru de pressă dela începutŭ, când s'au pusŭ întrebările generale, fără ca preşedintele sĕ fi întrebatŭ mai întâiu pe juraţĭ décă e lipsă orĭ nu de translatorŭ, căcĭ însăşĭ Curia constată, că numai mai târdiu la cererea d-lui Dr. Aurel Mureşianu preşedintele le-a adresatŭ acéstă întrebare?

Sĕ punemŭ însĕ casulŭ, că juraţii sciau toţĭ românesce şi că pentru ei nu mai era lipsă de translatorŭ. Vine acum preşedintele şi declară, cum a şi făcutŭ, că limba oficială a tribunalului e cea maghiară, şi pretinde elŭ însuşĭ îndată serviciulŭ translatorului, cu tóte că cunósce limba română. Ĕtă că nu se mai póte susţiné prin urmare nicĭ acea afirmare a Curiei, că numai în anumite casurĭ are sĕ intervină translatorulŭ.

Dilema, în care s'a aflatŭ Curia când a luatŭ decisiunea din vorbă, are dér o sorginte multŭ mai adêncă, ea s'a născutŭ din anomalia stărilorŭ justiţiare dela noi, din pracsa judiciară contrară legilorŭ şi cerinţelorŭ faptice ale egalităţii de dreptŭ a cetăţenilorŭ.

Isvorulŭ acestorŭ contradicerĭ este şi rĕmâne nerespectarea dreptului de limbă alŭ naţionalităţilorŭ nemaghiare şi acésta nu se póte şterge prin sucitiurĭ de paragrafĭ şi prin apucăturĭ sofistice.

Mişcarea ţĕranilorŭ în România.

Situaţiunea pe diua de 9 Aprilie. 10 óre séra.

Starea judeţelorŭ carĭ au fostŭ bântuite de rĕscólă, este în momentulŭ de faţă următórea:

In judeţulŭ Ilfovŭ, pe tótă linia Perişŭ-Buftea liniştea este complectă şi s'a începutŭ distribuţia porumbului pe căile cele mai repedĭ. De altă parte, investigaţiunile se urmărescŭ cu activitate şi obiectele prădate ce se găsescŭ prin pădurĭ se înapoiază proprietarilorŭ lorŭ.

Atâtŭ în acea direcţiune, câtŭ şi pe linia Căciulaţĭ-Baloteştĭ-Săftica ţĕranii au începutŭ sĕ iésă la munca câmpului.

Satulŭ Butimanu, care se arĕta ierĭ neliniştitŭ, se găsesce în deplină regulă şi din totŭ judeţulŭ nu se semnaléză mişcarea decâtŭ la comuna Prundu, unde suntŭ forţe îndestulătóre pentru a se înlătura orĭ-ce violenţă.

In judeţulŭ Prahova linişte generală.

In privinţa comunei Câmpina, primulŭ-procurorŭ telegrafiază, că spiritele s'au calmatŭ şi că nu suntŭ temerĭ de turburărĭ.

In judeţulŭ Vlasca se mai constată puţină fierbere în comunele Mihăileştĭ şi cătunulŭ Prundulŭ-Comanei, unde însĕ nu s'a comisŭ nicĭ o disordine. In comuna Călugărenĭ, unde s'au spartŭ geamurile arêndaşului, a fostŭ nevoe sĕ se opereze cincĭ arestărĭ.

In judeţulŭ Dâmboviţa n'a rĕmasŭ decâtŭ comuna Golia în care sĕ se fi manifestatŭ semne de rĕscólă, unŭ escadronŭ din alŭ 6-lea regimentŭ de călăraşĭ inspectéză acea localitate.

In judeţulŭ Ialomiţa pacificarea constatattă de ierĭ s'a confirmatŭ. Celŭ din urmă raportŭ alŭ prefectului constată că nicĭ unulŭ din răniţii ce se află la spitalŭ nu este din fericire în pericolŭ de mórte şi aci distribuirea porumbului a începutŭ parte prin îngrijirea comandanţilorŭ de detaşamente. In totŭ restulŭ ţĕrei linişte perfectă. („Monitorulŭ oficialŭ").

Nouĕ mişcărĭ ale emigranţilorŭ bulgarĭ.

Rapórtele din Sofia adresate către „Pol. Corr." constată o nouă şi viuă mişcare a emigranţilorŭ bulgarĭ, deşi fără resultatŭ. Deunădĭ au încercatŭ câţĭva emigranţĭ sĕ trécă de pe litoralulŭ românŭ alŭ Dunării în Bulgaria, dér nu le-a succesŭ. In numĕrŭ mai mare au încercatŭ emigranţii sĕ năvăléscă de pe teritoriulŭ sêrbescŭ în Bulgaria. O bandă de şépte persóne a isbutitŭ sĕ pĕtrundă prin Trn lângă Dubniţa în Bulgaria; dér trei inşĭ au fostŭ prinşĭ de gendarmii bulgarĭ, ér ceilalţĭ patru au fugitŭ îndĕrĕtŭ spre Serbia. Guvernulŭ bulgarŭ a trămisŭ pentru paza acestui punctŭ despărţĕminte tarĭ de cavaleriă la Trn. De asemenea autorităţile turcescĭ au fostŭ avisate sĕ păzéscă mai strictŭ graniţa. Autorităţile din Adrianopele au prinsŭ o bandă, care voia sĕ pĕtrundă în Rumelia.

Intêmplările din Parisŭ.

Despre cele petrecute în Parisŭ la 19 Aprilie se comunică următórele:

Când părăsì Boulanger camera, în sala păcii ilŭ aşteptau unŭ numĕrŭ de diariştĭ şi deputaţĭ. Când generalulŭ se duse la trăsura sa, vr'o 200 de persóne demonstrară contra lui strigândŭ: „Trăiască republica!". S'au audìtŭ şi fluerăturĭ. Generalulŭ fù indiferentŭ faţă cu aceste demonstraţiunĭ şi salută când se strigà de alţii: „Trăiască Boulanger!". In trăsură cu generalulŭ se suì Deroulède şi deputaţii Laguerre şi Le Hérisse. Pe piéţa Concordiei erau adunaţĭ vr'o 30,000 de ómenĭ, carĭ primiră pe Boulanger cu strigătele: „Trăiască Boulanger! Josŭ cu Ferry! Trăiască generalulŭ!" Generalulŭ se înclina adeseorĭ. Se audì din mulţime şi strigătulŭ: „Josŭ cu dictatorulŭ! Trăiască comuna!" Mulţimea pornì după trăsura lui Boulanger, sĕ-lŭ însoţéscă până la Hotel du Louvre. Numai anarchiştii rĕmaseră îndĕrĕtŭ şi ţinură vorbirĭ violente atâtŭ contra lui Ferry câtŭ şi contra lui Boulanger. Aprópe de Hotel du Louvre poliţia voi sĕ oprescă mulţimea, care alerga după trăsură, dér se'ncăeră mulţimea cu ea, fără însĕ sĕ se'ntêmple vĕrsare de sânge Séra se liniştì totulŭ.

Cu ocasiunea plecării lui Boulanger din cameră, dise br. Dufour, bonapartistŭ şi aderentŭ alŭ lui Boulanger, către deputatulŭ oportunistŭ Arène: „Flueraţĭ numai, încurêndŭ se va isprăvi cu voi! Vĕ vomŭ trimite pe toţĭ la Cayenne. Trăiască Boulanger!" Deputatulŭ Arène strigà fórte agitatŭ: „Iţĭ interdicŭ unŭ astfelŭ de limbagiu! şi provocà pe baronulŭ la duelŭ. Afacerea însĕ s'a aplanatŭ mai târdiu. Generalulŭ s'a esprimatŭ către mai mulţĭ diariştĭ, că e fórte mulţămitŭ de demonstraţiunile făcute în favórea sa.

Şcóla poporală — şcóla de educaţiune.

(Urmare.)

1. **Iubirea faţă de copii este cea mai mare putere a educaţiunei.** Fără iubire nicĭ celŭ mai bun învĕţătorŭ nu este nicĭodată unŭ educătorŭ. „Iubirea, dice sf. apostolŭ Paulŭ, tóte le sufere, la tóte speranţă are, tóte le rabdă." Iubirea este sórele pentru inima copilului şi planteză în elŭ érăşĭ iubire. Când însĕ copii îşĭ iubescŭ pe învĕţătorulŭ lorŭ, atuncĭ nu mai suntŭ greutăţĭ, atuncĭ ocupaţiunea educaţiunei copiilorŭ devine o ocupaţiune dumnedeéscă şi unŭ oficiu dumnedeescŭ şi ceea ce este mai greu devine uşorŭ. Nu învĕţătura, ci iubirea câştigă, luminéză, înalţă şi nobilitéză inimile copiilorŭ. Iubirea de aceea este şi luatóre aminte peste sine însăşĭ şi peste copii. Pentru aceea, educătorule, iubesce copilulŭ, privesce în fiecare copilŭ o nouă revelaţiune a acelui vecĭnicŭ şi cugetă, că şi la bĕtrâneţe adêncĭ iubirea către învĕţătorŭ este unŭ îngerŭ păzitorŭ în timpulŭ pericolului şi alŭ ispitei. Iubesce copii „căcĭ unora ca acestora este împĕrăţia ceriului," dice Mântuitorulŭ nostru Isusŭ Christosŭ!

2. **A doua virtute importantă a învĕţătorului este dreptatea.** Nimica nu rĕcesce aşa uşorŭ inimile copiilorŭ şi planteză în acelea antipatia şi invidia, decâtŭ parţialitatea învĕţătorului. Pentru aceea învĕţătorulŭ sĕ nu cunóscă nicĭ sĕracŭ, nicĭ avutŭ, nicĭ capabilŭ, nicĭ necapabilŭ, nicĭ amicŭ, nicĭ neamicŭ. In aplicarea remunerărei şi a pedepsei sĕ fiă învĕţătorulŭ cu mĕsura cuvenită faţă de toţĭ copii. Căcĭ copii pentru lucrulŭ acesta au ochĭ fórte bunĭ şi o memoriă bună. Pentru aceea sĕ fi cu precauţiune în lăudare, în mustrare şi în pedepsire! Décă trebue sĕ pedepsescĭ, atuncĭ sĕ alegĭ totdéuna pedépsa corespundĕtóre, adecă acea pedépsă, carea corespunde greşelelorŭ comise. Celŭ leneşŭ sĕ repeţéscă ce n'a învĕţatŭ, celŭ trândavŭ sĕ remână fără recreare, celŭ guralivŭ sĕ fiă separatŭ ş. a.

3. **Invĕţătorulŭ sĕ fiă consecventŭ!** Décă scolarii sciu odată, că pedépsa neamânatŭ va sĕ urmeze, atuncĭ şi numai atuncĭ exercită pedépsa influinţă îngrijitóre. Invĕţătorulŭ sĕ pricépă a-şĭ câştiga la scolarii sĕi reputaţiunea atotsciinţei şi a **nestrămutabilităţei**, ca sĕ se considere fiă-ce pedépsă ca o specie a necesităţii naturalĭ. Atuncĭ mulţĭ paşĭ greşiţĭ vorŭ lipsi. Pentru aceea învĕţătorulŭ sĕ nu fiă omulŭ tónelorŭ, sĕ nu fiă adĭ dispusŭ într'unŭ felŭ, mâne într'altŭ felŭ, sĕ nu concédă adĭ aceea ce erĭ a interdisŭ. Pentru aceea sĕ şi fie liniştit şi chibzuitŭ în cu-

vintele și purtarea sa. Nicĭ-odată sĕ nu uite învĕțătorulŭ, că numai învĕțătorii cei riguroșĭ și consciențioșĭ suntŭ iubițĭ de către scolarii lorŭ. Rigurositate, consciențiositate, dreptate și consecință producŭ venerațiune în scolarĭ și venerațiunea este basa educațiunei. Toțĭ bărbații cei marĭ și popórele cele marĭ au avutŭ o educațiune riguróså. Cu câtŭ suntŭ însĕ mai libere astădĭ formele vieței publice, cu atâtŭ mai riguróså trebue sĕ fie educațiunea, la din contră desfrêulŭ va apuca de-asupra. Ne'ncetatŭ sĕ cugete la aceea învĕțătorulŭ, ca sĕ lucre la educațiunea lui proprià, la cultivarea caracterului sĕu și la nobilitarea sa, sĕ vegheze asupra bunei sale reputațiunĭ și sĕ se nisuéscă după perfecțiune morală; pentru că acésta este ceea ce-i câștigă inimile părinților și ale copiilorŭ și-lŭ înalță în stima poporului. Reputațiunea cea bună a învĕțătorului este ajutorulŭ celŭ mai bunŭ în scólă. In disciplina cea bună scolară se cunósce mai bine ca orĭ unde ființa cea seriósă morală și valórea învĕțătorului! Pentru aceea fiă-care învĕțătorŭ va pune pe acésta pondulŭ principalŭ. Pentru conducerea disciplinei se recomandă învĕțătorului cu deosebire observarea următórelorŭ principii fundamentalĭ:

1. Stăruesce ca scolarii sĕ fiă ascultătorĭ! Ascultarea este supunerea voinței necultе, celei culte și raționalĭ. Se premite din capulŭ locului, ca copilulŭ sĕ simță din partea învĕțătorului sĕu stimă și venerațiune. Unde este acéstă condițiune, acolo nu va lipsi nicĭ ascultarea, căcĭ Göthe dice: „décă este în spiritŭ ascultare, iubirea nu va fi departe.“ Ascultarea este virtutea fundamentală. Pentru aceea toțĭ învĕțătorii cei bunĭ ai educațiunei și chiar și unŭ Rousseau stăruesce după ascultare. Kant dice: că, „la caracterulŭ copilului se recere mai nainte de tóte ascultare. Invĕțătorulŭ sĕ-șĭ dea mandatele necondiționate și sĕ nu și le motiveze. Zace în vrednicia sa a cere ascultare necondiționată, și unui învĕțătorŭ bunŭ nu i se va refusa. Tóte acelea ce servescŭ a planta iubirea, stima și venerațiunea în inimile copiilorŭ, chiar acelea plantéză și ascultarea.

2. Ține tare la o îndatinare riguróså! După cum dice Schiller: îndatinarea este doica ómenilorŭ și proverbulŭ înțelege îndatinarea (năravulŭ) ca pe o a doua natură. Prin acésta s'a accentuatŭ deja însemnătatea cea mare a datinei și a îndatinărei. Din îndatinare provine aplicarea și din aplicare dibăcia, așa încâtŭ la activitate și la o fire tăcută, la curățeniă și la sîrguință, la curtuoasiă și la bună-cuviință, la atențiune și la compatibilitate trebue sĕ se pună basa prin îndatinare. In odaia de scólă trebue sĕ se observe o anumită ordine atâtŭ înainte de începerea instrucțiunei, câtŭ și în decursulŭ ei, între órele de instrucțiune câtŭ și la finea instrucțiunei. Intrebarea este apoi de a se pune la toțĭ copii, și acei copii, carĭ potŭ respunde la ea, sĕ ridice mâna dréptă și numai atuncĭ sĕ provóce învĕțătorulŭ pe unulŭ dintre copii ca sĕ rĕspundă; copii au sĕ iasă afară din rêndŭ și așa sĕ rĕspundă. In decursulŭ instrucțiunei, așa d. e. când au sĕ se scóle, séu au sĕ șédă școlarii, învĕțătorulŭ sĕ aplice anumite semne, carĭ îi cruță plumânii și carĭ semne după o ordine riguróså se prefacŭ așa dicêndŭ în sânge, „căcĭ ordinea este o jumĕtate din viĕță“, și „prin ordine se câștigă timp.“

3. Combate pe cei trei inimicĭ principalĭ ai formărei caracterului, adecă trândăvia, ușurătatea minții și minciuna. Trândăvia o vei învinge, décă vei observa o necesară schimbare în activitatea scolarilorŭ, décă vei preda instrucțiunea în modŭ interesantŭ și ușorŭ de priceputŭ, décă vei duce o controlă acurată asupra tuturorŭ lucrărilorŭ scripturistice și décă ochiulŭ tĕu în continuŭ va predomnì și va supraveghia peste toțĭ. Ușurătatea minții sĕ o întêmpinĭ cu o seriositate plină de iubire și sĕ te nisuescĭ după acuratеță și consciențiositate în împlinirea datorințelorŭ. Ca sĕ nu se uite așa de iute erorile comise de mai demultŭ ale singuraticilorŭ scolarĭ, învĕțătorulŭ sĕ întrebuințeze o cărticică anume numai pentru scopulŭ, în care sĕ-i destine fiăcărui scolarŭ rubrică propriă și în care sĕ-i inducă în fiăcare di la finea prelegerilorŭ erorile disciplinarĭ. La finea fiăcărui semestru sĕ dea fiăcărui scolarŭ testimoniu despre purtarea sa, diligința și progresulŭ făcutŭ. Dispositiunea acésta are menirea ca sĕ ilŭ dispună pe scolarŭ la o nisuință seriósă și totodată a aduce în legătură mai strînsă, mai aprópe una cu alta casa cu scóla. Caracterulŭ moralŭ se baséză cu deosebire pe veritate. Tu vei combate mai nainte de tóte minciuna și fățăria, numai așa vei educa pe scolarŭ la moralitate. Tu vei combate minciuna și fățăria cu succesŭ atuncĭ, décă scolarii tĕi suntŭ plinĭ de iubire și încredere către tine, décă nu eștĭ nicĭ despotŭ, nicĭ tiranŭ, și nicĭ crudelŭ, décă tu vei conduce școlarii tĕi în iubire și seriositate părintéscă, décă vei cunósce și lăuda sinceritatea și veritatea și față de fățăriă vei arăta dispreţŭ. După Jean Paul, sub ceriulŭ bucuriei prosperéză totŭ ce este bunŭ, mai alesŭ însĕ veritatea și sinceritatea. Veselia deschide inimile. Pentru aceea în scóla ta sĕ domnéscă spiritulŭ nisuinței vesele și al progresului veselŭ, atuncĭ vei educa tu la veritate și formezĭ unŭ caracterŭ bunŭ!

4. Invinge afectele! Décă învĕțătorulŭ se lasă a fi învinsŭ și predomnitŭ de mâniă, décă elŭ în afecțiunea sa arată lipsă de predomnire de sine, atuncĭ elŭ prin acésta se degradéză fără sémĕnŭ în ochii școlarilorŭ sĕi. Predomnirea de sine este o trăsură caracteristică a omului idealŭ, și cine nu posede predomnire de sine, acela arată că nu este educatŭ; atuncĭ elŭ nicĭ nu va puté educa elŭ pre alții. Cu frică și cu spaimă nu se educă, ci numai cu iubire și paciență. Cine nu posede predomnire de sine, n'are nicĭ paciență, nicĭ tactŭ, acela mai bunŭ ar fi unŭ dresatorŭ de sclavĭ, și nu unŭ educatorŭ. Cine însĕ se predomnesce pre sine, predomnesce și pre alții. Invĕțătorulŭ sĕ domnéscă așa-déră asupra afectelorŭ sale! Față de transgresiunĭ grele și în casurĭ de pedepsire, seriositatea părintéscă are cu multŭ mai mare efectŭ, decâtŭ eruperea mâniei și a furiei. Casurile din urmă mai tare împetrescŭ și nicĭodată nu vorŭ îmbunĕtăți inimele. Moderațiune, abstinență, esaminare seriósă de sine, și unŭ sêmțŭ religiosŭ suntŭ isvórele predomnirei de sine, ale acestei base a tuturorŭ virtuțilorŭ.

(Va urma.)

SCIRILE DILEI.

Pentru servițiile aduse maghiarismului, ministrulŭ ungurescŭ de culte a rĕsplătitŭ cu câte 50 fl. pe următorii preoțĭ gr. or.: Silv. Micu din Vilma mare, Ionŭ Mada din Baba, Lad. Metye din Luna săséscă, Lad. Danes din Olpretŭ, Paul Erdöbény din Săcelŭ, Nic. Cismașŭ din Vĕsĕudŭ, Iac. Terchilă din Șeica mare, Nic. Dobre din Hendorf, Dum. Tulca din Beșa, Ilie Tertilă din Vurmlocŭ, Iacobŭ Chifa din Blăjelŭ, George Medrea din Rușii de Murĕșŭ, Nic. Vladŭ din Stena, Petru Câmpianŭ din Fernadia, Ios. Opreanŭ din Têrnăvița, Nic. Ecusiu (orĭ Emsin?) din Țelina, Todorŭ Pulca din Crișŭ, Ionŭ Colăceanŭ din Suatu de josŭ, Al. Popovicĭ din Sepsi Sângeorgĭ, Dum. Berarŭ din Rolceștĭ (? Rolcsesd, Bulcsed, Rulsd), Iosifŭ Drĕgoșilŭ din Jelmarĭ, Ionŭ Pascu din Giaca, Andr. Borca din Lampa, Ionŭ Necșia din Lepinde, Ionŭ Buzea din Mertiasa, Eroftei Gheaja din Apoldŭ, Ionŭ Radu din Nevoieșĭ, cu 60 fl. pe Nic. Raichicĭ din Iankahid [?].

Dómne cu ce preoțĭ ai bătutŭ pe sĕrmanulŭ poporŭ! Cu preoțĭ carĭ primescŭ rĕsplata dușmanului! Cu preoțĭ carĭ nicĭ nume românesc n'au, ca: „Metye“ „Danes“, „Erdöbény“, „Ecusiu“ orĭ „Emsin“! Dér nu vorŭ fi uitațĭ!

***

D-lŭ Alexandru Ciurcu, care fusese espulsatŭ din România de guvernulŭ d-lui I. C. Brătianu, s'a reintorsŭ în țéră, fiindu'i revocatŭ de actualulŭ guvernŭ ordinulŭ de espulsare.

***

Ungurii din Blașŭ au datŭ în dilele acestea, sub conducerea fisolgăbirĕului Finna, o producțiune teatrală împreunată cu jocŭ, alŭ căreia venitŭ se dice că va fi destinatŭ pentru înfrumsețarea orașului. Foile ungurescĭ spunŭ, că Românĭ n'au luatŭ parte la acéstă producțiune din causă, precum se dice, că suntŭ în postulŭ Pascilorŭ.

***

In comuna Paloșŭ seceră difterita numĕróse victime între copii. Două familii românescĭ, carĭ aveau amêndouĕ câte 5 copii, au rĕmasŭ în câteva dile fără nicĭ unulŭ. Se dice că bóla este accelerată și ajutorată prin lipsa de precauțiune a părinților, carĭ, în locŭ de a recurge la ajutorulŭ medicilorŭ, umblă cu descântece și vrăjitorii.

Ce face preotulŭ și învĕțătorulŭ de nu luminéză poporulŭ?

***

In comuna Cohalmŭ a începutŭ scarlatina a bântui din nou între copii, luândŭ proporțiunĭ înspăimêntătóre.

***

Corŭ nou de plugarĭ s'a înființatŭ în comuna Remetea-Timișĭană. Acestŭ corŭ, precum spune „Biserica și Școla“ din Aradŭ, a datŭ în 6 Martie unŭ concertŭ, ér în Dumineca din 20 Martie a cântatŭ sfânta liturgiă în biserică spre deplina mulțămire a credincioșilorŭ.

***

Cu ocasiunea recrutărei din cerculŭ Ighiului s'a observatŭ, că mulțime de tinerĭ suntŭ cu gușă, diformĭ, gâtulŭ băgatŭ între umerĭ, strîmbĭ de spate și de picióre, ceea ce pe mulțĭ îi face neapțĭ pentru servițiulŭ militarŭ. Bătĕtorŭ la ochĭ este însĕ, că la prima classă de etate chemată în acestŭ anŭ,

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(3)

Prislea și Prichindelŭ.

Poveste.

(Urmare și fine.)

Diavolulŭ, fără sĕ se témă de șiretenia lui Prichindelŭ, se dă peste capŭ și se preface iară în fumŭ, apoi se strecóră iarășĭ în copaciu. Prichindelŭ, care ținuse șiropulŭ în mână, pune șirofulŭ la locŭ și-lŭ sucesce cu grabă. Diavolulŭ era acum iarășĭ prinsŭ la cușcă.

Când se vĕdù diavolulŭ păcălitŭ, începù a se văera și a se ruga de Prichindelŭ ca sĕ'lŭ scape, promițêndu'i tóte averile lumei.

— Sciu eu fórte bine rĕsplata ta, — dise atuncĭ Prichindelŭ — cunoscŭ eu șiretenia ta, sĕ te scapŭ și tu sĕ mĕ omorĭ? Stai mai bine acolo, că la bunŭ locŭ escĭ.

— Nu te omorŭ, Prichindelŭ dragă, nu te omorŭ, ci te facŭ omŭ cu stare, — adause diavolulŭ — iată și acum îțĭ dau o pungă cu banĭ din care vei goli câțĭ îțĭ place și punga totŭ plină rĕmâne. Și ca sĕ vedĭ, că nu te înșelŭ, caută și o vei afla îngropată la rădĕcina copaciului.

Prichindelŭ nu perde timpulŭ, caută unŭ lemnŭ ascuțitŭ și săpândŭ la rădĕcina copaciului, în adevĕrŭ aflà punga. Decĭ, ca sĕ se convingă, décă punga nu se golesce, varsă din ea o sumă de banĭ și după ce vede că punga e totŭ plină, o pune la buzunarŭ și 'șĭ caută de drumŭ fără sĕ mai asculte la rugămintele și promisiunile diavolui.

Când se vĕdù Prichindelŭ liberŭ și proprietarŭ pe punga diavolului, se mai liniștì. Acum pare că nu mai regreta așa de multŭ de inima pasĕrii, ce i-o înșelase fata.

Câte pățise până acuma Prichindelŭ, încă totŭ nu pățise destule; pe elŭ ilŭ mai aștepta o pacoste cu multŭ mai grozavă ca cele trecute. Și iată pacostea cum vine asupra omului, fără sĕ-i trécă prin minte că are sĕ i se întêmple. S'a întêmplatŭ déră, că Prichindelŭ, mâncândŭ într'o di unŭ felŭ de rădĕcinĭ, se pomenesce transformatŭ într'unŭ ursŭ mare. Când se mai vĕdù și în starea acésta, îșĭ luase tótă speranța de a mai eși vr'odată din desimea acelorŭ pădurĭ uriașe.

Umblândŭ elŭ după nutremêntŭ, dă de unŭ mĕrŭ încărcatŭ de nisce mere frumóse și galbine. Ia unŭ mĕrŭ sĕ-lŭ guste de bunŭ și — minunea minunilorŭ — se transforméză érășĭ în omŭ și cu multŭ mai frumosŭ ca cum fusese.

Nu-lŭ ținea loculŭ de bucuriă când se simțì scăpatŭ și din acéstă belea. Acum îșĭ reîncepe érășĭ călĕtoria spre casă, dér nu uită a lua câteva rădĕcinĭ din carĭ s'a făcutŭ ursŭ și câteva mere din carĭ s'a făcutŭ érășĭ omŭ, și pornesce înainte șĭ-apoi unde va nimeri.

După câteva dile de călĕtoriă, se tredesce deodată în marginea pădurii; și bucuria lui era cu atâtŭ mai mare, când se vĕdù chiar în loculŭ pe unde prinsese pasĕrea cea pestriță. De aci se duse deadreptulŭ la părinții lui, ca sĕ'i visiteze. S'a bucuratŭ fórte multŭ când i-a aflatŭ pe toțĭ ai lui sănătoșĭ; le povestì și întrebà multe fără ca sĕ se arete că este fiulŭ lorŭ. La despărțire îșĭ scóte punga și începe a deșerta la banĭ din ea până ce le umplù casa. Sêrmanii lui părințĭ, când vĕdură atâta sumedeniă de banĭ, rĕmaseră încremenițĭ.

Prichindelŭ, după ce'șĭ îmbogățì némurile, se duse în orașulŭ unde era frate-sĕu împĕratŭ. Cum ajunge aci îșĭ cumpără unŭ rêndŭ de vestminte curate, căcĭ după atâta umbletŭ rĕmăsese golŭ. Și d'aci n'a trasŭ la tată-sĕu ospătarulŭ, ci la fata din grădină. Planulŭ visitei lui de astădată nu era dorulŭ spre fata cea frumósă, ci de a'șĭ rĕsbuna pentru înșelăciunile câte i le făcuse.

Fata și mama fetei, când ilŭ vĕdură pe Prichindelŭ că s'a reîntorsŭ, săreau de bucuriă credêndŭ că-i vorŭ înșela acum și punga cu banĭ; dar de aceea, că vorŭ perde totŭ ce-au înșelatŭ dela elŭ, nu-șĭ aduceau aminte. Așa Prichindelŭ le istorisesce multe suferințe din călĕtoria lui de astădată și în fine arată și rădĕcinile, din carĭ s'a nutritŭ elŭ, și le îmbiă a le gusta și ele. Femeile, de curióse ce erau, iau rădĕcinile și le gustă, dér deodată se transforméză în două ursóice marĭ. Atuncĭ Prichindelŭ, ce făcù, ce nu făcù, destulŭ că le légă cu câte unŭ lanțŭ de ferŭ de nisce stâlpĭ ai casei. Apoi ia unŭ lemnŭ bunŭ în mână și începe a le cerca ósele sĕ vadă câtŭ li suntŭ de tarĭ — și le bate și le bate până ce îșĭ capĕtă dela ele și inima pasĕrii și celelalte lucrurĭ înșelate. Prichindelŭ, după ce șĭ-a rĕsbunatŭ, le dă câte unŭ mĕrŭ de cele galbene, din carĭ ele se prefacŭ érășĭ femei; apoi îșĭ caută de drumŭ.

Elŭ d'aci se duce mai întâiu la părinții lui cei vitregĭ și, după ce le lasă și acestora o mulțime de-banĭ din punga diavolului, se duce la fratele lui, Prislea, care era acum împĕratŭ. Acesta, de bucuriă mare ce avea că s'a reîntêlnitŭ cu fratele sĕu, a pregătitŭ o masă strălucită și, chemândŭ pe toțĭ prietenii, s'au pusŭ pe veseliă și s'au veselitŭ și se vorŭ fi veselindŭ și astădĭ de vorŭ fi mai trăindŭ.

Incălecaiu p'o șea și vĕ povestii așa.

de dascălulŭ D. D.

va sĕ ḑică la generațiunea mai tînĕră, s'a constatatŭ că mai puținĭ suntŭ atacațĭ de gușă, ca în anii de mai nainte. De aci se póte spera, că cu încetulŭ gușa va dispăré pe viitorŭ.

* *

Dionisiu V. Fintha, profesorŭ de desemnŭ, este esmisŭ de ministrulŭ ungurescŭ de culte și instrucțiune sĕ instrueze pe lângă plată fórte moderată în școlele de fetițe modulŭ de desemnare stigmografică privitóre la mustrele de cusutŭ și la desemnare pe sticlă, ca invențiune a sa propriă, care are următórele avantage: 1) In modulŭ acesta este posibilŭ că orĭ-care fetiță de 9—10 anĭ e capabilă a transforma orĭ-ce desemnare complicată orĭ monogramă în modelŭ și în câteva minute a o multifica pe pânḑă, mătase orĭ și catifea în esemplare câtŭ de multe. 2) Modulŭ acesta e fórte eftinŭ, de esemplu: o blanchetă de forme de o urmă patrată, cu care se potŭ desemna și 10.000 de esemplare, abia costă 10 crucerĭ, până când clișeulŭ folositŭ până acum la scopurĭ de aceste totŭ de aceeașĭ mărime costă câte 15—20 fl. 3) Lucrarea cu acéstă unéltă lasă la desemnare urme perfecte și curate pe pânură. Femeea, prin câștigarea acestei cunoscințe, a scăpatŭ pe viéță de spesele desemnăreĭ. Tacsa de instruare: 80 cr. de persónă. Mamele potŭ fi de față la órele de instruare, déră tacsă de instruare nu plătescŭ. Fetele care au terminatŭ școlele, și dame, încă potŭ participa pe lângă tacsa de instruare de 1 fl. Și pentru modelurĭ de tăiatŭ cu ferĕstrăiașulŭ se póte aplica acéstă procedură.

Atragemŭ luarea aminte a părințilorŭ asupra acestei favorabile ocasiunĭ de-a învĕța fetițele desemnulŭ stigmograficŭ. D-lŭ prof. Fintha va propune invenția sa, în școla de fete românéscă din Broșovŭ, Sâmbătă dela órele 3—5 după améḑŭ.

Uneltirĭ panslaviste.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans."

Din Bucovina, Martie 1888.

„N. W. Tagblatt" publică în Nr. 63 din 3 Martie n. școrea din Cernăuțĭ, că comuna rutenă Rarancea, fosta proprietate a Domnului Moldovei Mihalachi Sturdza și acum a fiicei sale Maria, măritată Gorciacov, a trecutŭ, părăsindu'șĭ biserica sa ortodoxă străbună, la cea gr. catolică și că acésta ar fi făcut'o ḑisa comună din causă, că maioritatea Consistoriului ortodox din Cernăuțĭ ar lucra întru românisarea Rutenilorŭ ortodocșĭ în biserică, de care procedere minoritatea Consistoriului înzadarŭ ar fi desfătuitŭ.

Acéstă aserțiune nu e niciĭdecum adevĕrată. Ce însĕ e adevĕratŭ, e aceea, că s'au ivitŭ de unŭ timpŭ încóce stăruirĭ din megieșita Galiță și anume din partea Rutenilorŭ gr. catolicĭ de acolo, a propaga și prin comunele rurale din Bucovina idea slavismului, care slavismŭ, ce felŭ elŭ este își ce tendințe elŭ invólvă, de și-șĭ dă neofensivulŭ nume de „panslavismŭ literarŭ," oficiosulŭ „Fremdenblatt" din Viena în Nr. sĕu din 29 Faurŭ a. c. pare-se că bine 'lŭ caracteriséză, ḑicĕnd că „fiindŭ panslaviștii austriacĭ marionetele unei asociațiunĭ din Rusia, sub aparența de idei umanitare, urmărescŭ în modŭ activŭ o propagandă slavă politică și șovinistică, care în totŭ loculŭ, unde se află elemente slave, își instaléză agențĭ, nu doră spre a le „încălḑi" pe acele elemente pentru studii filologice, ci întru a-le prepara pentru scopurĭ politice; acésta, ḑicŭ, fiindŭ, Consistoriulŭ metropolitanŭ din Cernăuțĭ a ținutŭ și ține de o datoriă, și bisericéscă și patriotică, de a trimite în unele comune rutene parte parochĭ și parte cooperatorĭ, pe aceștia pe lângă parochĭ slovenĭ, de naționalitate română, întru a contrabalansa, décă va fi de trebuință, diatribe esterne anticonfesionale și antipatriotice.

Insĕ nicĭ aceea nu e adevĕratŭ, ce i-se spune lui „N. W. Tagblatt" din Cernăuțĭ, că acei preoțĭ românĭ n'arŭ fi cunoscĕndŭ limba ruteană și ómenii din acéstă causă ar fi silițĭ, ca sĕ audă predicĭ rutene, sĕ mérgă la bisericĭ ruteneștĭ gr. catolice. Căcĭ în seminarulŭ cernăuțanŭ ortodoxŭ învață elericii a liturgisi și predica în ambele limbĭ ale țĕrii, română și ruténă, iară în Rarancea, comuna trecută (?) la biserica gr. cat., nu numai că mai toțĭ creștinii ortodocșĭ înțelegŭ și limba română, déră și parochulŭ de acolo e slovénŭ deplinŭ și numai cooperatorulŭ sĕu e de naționalitate română, carele șcie și ruteneșce.

Ce-i decĭ mai probabilŭ în afacerea trecerei creștinilorŭ ortodocșĭ din Rarancea dela biserica lorŭ ortodoxă străbună la cea gr. catolică ruténă, e, că „propagandiștii ideilorŭ umanitare și filologice" se vĕḑură óreșĭ-cum împedecațĭ în aceea comună atâtŭ din partea parochului, deși slovénŭ, déră nu și panslavistŭ, câtŭ și din partea cooperatorului românŭ, de a lucra după placulŭ lorŭ celŭ politicŭ și șovinisticŭ panslavŭ.

Mai ḑice apoi „W. T. Bl.", totŭ în raportulŭ sĕu din Cernăuțĭ, și acea năsdrăvăniă, că din sînulŭ poporațiunei nóstre române óreșĭ-carĭ românisătorĭ sĕ fi făcutŭ printre poporulŭ ruralŭ alŭ Bucovinei propagandă — „ḑi-i mamă ghibósă, înainte, ca sĕ nu'țĭ ḑică ea ție" — pentru idea mare-română și acésta sĕ fi contribuitŭ încă întru a înstrăina pe Rutenii bucovinenĭ dela biserica ortodoxă.

Cunóșcemŭ de departe atâtŭ isvorulŭ, câtŭ și tendința acestui „adevĕrŭ" — nu s'ar deochia, de incornuratŭ ce-i!

Ir. P.

Telegrame particulare ale „Gaz. Trans."

Clușiu, 25 Aprilie. *(Proessulŭ de pressă alŭ „Tribunei")* Tribunalulŭ și jurații s'au întrunitŭ la 9 óre dim. Șépte dintre jurațĭ lipsindŭ au fostŭ înlocuițĭ cu alții și la 10 óre a. m. juriulŭ a fostŭ constituitŭ. Jurații suntŭ următorii: Hirschfeld, Kis Sandor, Gajzago Mano, Domokòs Antal, Davida Leo, Orbán Iozsef, Entz Geza, Tamási Peter, Zsigmond Dezsö, Somlyai László, Pakei Lajos, Csernatonyi Gyula, D. Rozsahegyi Aladár, Weisz Mór. La $10^{1}/_{4}$ jurații depunŭ jurămĕntulŭ și se deschide pertractarea cu întrebările generale adresate acusatului Slavicĭ. Se cetesce actulŭ de acusare.

Clușiu, 25 Aprilie. *Pertractarea s'a terminatŭ la 2 óre.* **Juriulŭ l'a declaratŭ pe Slavicĭ vinovatŭ cu 9 contra 3 voturĭ. Tribunalulŭ l'a condamnatŭ la 1 anŭ închisóre, 100 fl. amendă, 23 fl. cheltuelĭ de judecată.**

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.")

Berlinŭ, 25 Aprilie. Impĕratulŭ s'a sculatŭ din patŭ ca sĕ salute pe Regina Angliei, care l'a visitatŭ. Regina a statŭ cincĭ minute. Emoțiunea produsă prin visită n'a avutŭ până acum nicĭ o urmare rea. Regina Angliei s'a întorsŭ séra la Charlottenburg dela visita ce i-a făcut'o Impĕrătesei celei vĕduve Augusta. La améḑŭ primesce Regina Angliei pe cancelarulŭ Bismarck.

Parisŭ, 25 Aprilie. In consiliulŭ de miniștri constată Floquet, că manifestațiunile de pe strade au încetatŭ. Ministrulŭ de marină a depusŭ în cameră unŭ proiectŭ cerĕndŭ încuviințarea unui creditŭ de 62 milióne pentru construirea lucrărilorŭ de apĕrare a porturilorŭ Brest, Cherburg, Toulon.

Bucurescĭ, 25 Aprilie. Spionulŭ rusŭ Pavlichianu, care împreună cu alții a cutrieratŭ comunele ca sĕ rĕscóle pe țĕranĭ, a fostŭ arestatŭ.

NECROLOGŬ.

Carolina Balint născută **Golgoți**, vĕduvă protopopésă din Roșia-de-munte, astăḑĭ la 2 óre diminéța 'șĭ-a datŭ blândulŭ sufletŭ în mânile Creatorului, după o scurtă suferință, în vĕrstă de 72 de anĭ, împărtășită fiindŭ cu sfintele Taine. Imormĕntarea iubitórei și neuitatei mame și bunice s'a făcutŭ Dumineeă în 22 Aprilie la 3 óre după améḑŭ, în cimiteriulŭ dela Pórta Turnului. Cuprinșĭ de adâncă durere aducŭ acéstă scire

Sibiiu, 20 Aprilie st. n. 1888.

Ana Hodoșŭ, născută Balintŭ, ca fiică; Enea, Letiția măritată Oncu, Sabinŭ, Alexandru, Brut, Ulpiu, Nerva, Victoria Hodoșŭ și Dr. N. Oncu, ca nepoțĭ și nepóte.

Fiă-i țĕrîna ușóră și memoria binecuvêntată!

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 9 Aprilie st. v. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.58	Vênd.	8.60
Argintŭ românescŭ .	„	8.52	„	8.54
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.03	„	10.06
Lire turcescĭ	„	11.32	„	11.37
Imperialĭ	„	10.32	„	10.37
Galbinĭ	„	5.90	„	5.92
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ	„	103.50	„	104.50
Discontulŭ	$6^{1}/_{2}$—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 24 Aprilie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	97.20
Renta de hârtiă 5%	86.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	150.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	95.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	126.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	118.50
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.20
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	104.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.
Bonurĭ rurale Transilvane	103.50
Bonurĭ croato-slavone	103.25
Acțiunile băncei de creditŭ ungur. .	273.25
Acțiunile băncei de creditŭ austr. .	271.80
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.97
Napoleon-d'orĭ	10.05
Mărcĭ 100 împ. germane	$62.35^{1}/_{2}$
Londra 10 Livres sterlinge	126.95
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ unguréscŭ	99.75
Imprumutulŭ cu premiulŭ urgurescŭ	121.50
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	124.50
Renta de hârtiă austriacă	79.05
Renta de argintŭ austriacŭ	80.20
Renta de aurŭ austriacă	110.40
Losurĭ din 1860	133.40
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	869.—

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Regele și păzitorulŭ de gâșce.

Era o ḑi frumósă de véră.

Regele Macsimilianŭ de Bavaria, fórte iubitŭ de poporulŭ sĕu, ședea pe o bancă în grădina castelului sĕu și cetea. Tăcerea cea mare, ce domnia în grădină, și căldura făcură ca regele sĕ adórmă. Când se deșteptă, se decise a alunga somnulŭ făcĕndŭ o preumblare prin apropiare. Eșĭ din grădină și se depărtă prin livedĭ până la marginea unui lacŭ.

Tocmai aicĭ își aduse aminte, că a uitatŭ cartea unde a ședutŭ. I-ar fi părutŭ rĕu, décă o-ar fi perdutŭ. Deórece nu voia sĕ se întórcă totŭ pe drumulŭ acela, se uită împrejurŭ, sĕ vĕdă décă nu zăresce pe cineva ca sĕ'lŭ trimétă sĕ'i aducă cartea, dér nu se vedea nimenĭ afară de unŭ băétŭ, carele păzia gâșce. Regele s'apropiă de elŭ și 'i ḑise:

„Ascultă băete! Tu mĭ-ai putea aduce cartea, care am lăsat'o pe o bancă în grădina castelului, ițĭ dau unŭ florinŭ."

Băĕtulŭ, carele nu cunoscea pe regele, sĕ uită cu neîncredere la elŭ. Unŭ florinŭ pentru unŭ serviciu așa de micŭ — era pré multŭ!

De ce 'mĭ promițĭ unŭ florinŭ peneru unŭ serviciu de nimicŭ?" întrebă băétulŭ. „Banii nu se câștigă așa ușorŭ. Ceia de colo," adause elŭ, arătândŭ cu degetulŭ spre castelŭ, „voiescŭ sĕ ne facă desŭ posne, și se pare că și dta eștĭ de acolo!"

„Și décă așŭ fi! Etă eu ițĭ plătescŭ duoi sfanțĭ înainte! Acum du-te și adă-'mĭ cartea!"

„Ochii copilului sclipiră uitându-se la banii din măna sa, dér elŭ totŭ nu se decidea.

„Ei bine, de ce nu te ducĭ?" ilŭ întrebă regele.

Băiatulŭ își dete pălăria la o parte și se scărpină în capŭ, ḑicĕndŭ:

„M'așŭ duce, dér nu potŭ! Décă vorŭ audi țĕranii, că m'am depărtatŭ dela gâșce, mĕ gonescŭ și eu îmĭ pierdŭ pânea."

„Prostule, păzescŭ eu gâșcele până te veĭ întórce."

„D-ta?" întrebă băĕtulŭ mĕsurândŭ pe regele dela capŭ până la picióre. „Tocmai dta eștĭ omulŭ, care sĕ pótă păzi gâșce! Décă ițĭ vorŭ scăpa în livadă va trebui sĕ plătescŭ paguba cu simbria dintr'unŭ anŭ. Uite la gâscanulŭ acesta cu capulŭ negru, este alŭ grădinarului dela curte, de aceea i-am pusŭ numele: „grădinarulŭ dela curte," este o pasĕre afurisită, mĭ-ar face o pagubă fórte mare. Nu, nu mĕ ducŭ!"

Regele nu mai putea ținea rîsulŭ, dér se sili sĕ rĕmână seriosŭ și întrebă:

„De ce sĕ nu potŭ eu ține în ordine gâșcele, când țiu în ordine o mulțime de ómenĭ?"

„D-ta?" esclamă băĕtulŭ zîmbindŭ. „Ce ómenĭ vorŭ fi și aceia! Ah! acum pricepŭ eștĭ învĕțătorŭ! Dér eu ițĭ spunŭ dreptŭ băieții suntŭ mai bunĭ ca gâșcele!"

„Sĕ póte, dér grăbesce-te! Vreĭ sĕ'mĭ aducĭ cartea? Eu suntŭ responsabilŭ de ceea ce se va întêmpla și plătesc paguba!"

Băĕtulŭ se învoi. Ordonă apoi regelui sĕ aibă grije de gâșce și mai cu sémă de gâscanulŭ cu capulŭ negru. După aceea îi dete biciulŭ și porni, dér deodată se întórse înapoi.

„Ce însemnéză asta?" ilŭ întrebă regele.

„Trosnesce odată!" îi ordonă băĕtulŭ.

Regele cercă, dér nu putŭ trosni cu biciul.

„Șciam că nu veĭ putea! Voi învĕțătorii credețĭ că puteți pazi gâșce și nicĭ nu puteți trosni cu biciulŭ!"

Luă elŭ biciu din mâna regelui și 'i arĕtă cum sĕ trosnéscă, în fine se depărtă. Acum putea rîde regele din tótă inima. Dér abia se depărtase băĕtulŭ, când gâșcele simțiră că nu se maĭ află sub mâna lui cea tare. Gâscanulŭ „grădinarulŭ dela curte," ridică capulŭ în susŭ făcŭ de câte-va orĭ „quac—quac" și deodată se ridicară tóte gâșcele în susŭ sburândŭ în livadia de lângă lacŭ. Regele striga, dér n'ajuta nimicŭ, voia sĕ trosnéscă cu biciulŭ, dér nu putea. In fine, ostenitŭ de alergatŭ și de rîsŭ, se puse pe unŭ buturugŭ, pe care ședuse mai înainte băĕtulŭ și lăsă gâscele sĕ pască în livadia oprită.

„Intr'adevĕrŭ, băĕtulŭ are dreptate! Este mai ușorŭ a domni preste câte-va milióne de ómenĭ, decâtŭ preste unŭ cârdŭ (boteiu) de gâșce! Și numai „grădinarulŭ dela curte" este de vină!" își ḑise regele.

Intr'aceea găsise băiĕtulŭ cartea și se întorcea veselŭ. Dér când vĕḑu gâșcele în livadia oprită, de gróză fi căḑu cartea din mână.

„Nu ți-am spusŭ eu că nu te pricepĭ sĕ păzescĭ gâșce?" strigă elŭ. „Acum trebue sĕ-'mĭ ajuțĭ sĕ le aducŭ."

Regele îi ajută și în fine le succese sĕ le adune la unŭ locŭ. Tocmai acum începŭ băĕtulŭ a ocarî pe regele, că nu și-a făcutŭ datorința.

„Nicĭodată nu voiu mai încredința cârdulŭ meu altora! Nicĭ chiar regelui! esclamă elŭ supĕratŭ.

„Ai dreptate, băete!" ḑise acesta rîḑĕndŭ. „Regele se pricepe totŭ așa de rĕu, ca și mine, căcĭ eu sunt regele!"

„D-ta? d-ta eștĭ regele? Sĕ te creḑă altulŭ, dér nu eu! Ia-'țĭ cartea și plécă," ḑise băĕtulŭ. „Este păcatŭ sĕ ḑică cineva că elŭ este regele!"

„Nu te supĕra!" replică regele, mai dându'i patru sfanțĭ. „Te asigurŭ că nu voiu mai păzi gâșce nicĭodată!"

„Este și mai bine!" rĕspunse băĕtulŭ. Apoi se cugetă puținŭ și ḑise: „Țĭ mulțămescŭ pentru darŭ orĭ-cine veĭ fi, eștĭ unŭ domnŭ bunŭ, dér numai de păzitorŭ de gâșce nu eștĭ bunŭ!"

trad. de Cor.... Lupu.

Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

Rugăm pe d-nii abonaţi ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Administraţiunea „Gaz. Trans.“

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minutŭ diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după améḑĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de améḑĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Braşovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după améḑĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Rêşnovŭ-Zêrnescĭ-Branŭ:* 12 óre 30 m. după améḑĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după améḑĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ:* 4 óre diminéţa.
e) „ „ la *Săcele:* 4 óre diminéţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rêşnovŭ-Zêrnescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte de améḑĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre diminéţa.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute séra.